

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 47 (3)

IZDAN 1. OKTOBRA 1926.

PATENTNI SPIS BR. 3871.

Michael Könya. tehničar, Ujpest, Ugarska.

Sprava za utvrđivanje i pripadajuće orudje za to.

Prijava od 9. avgusta 1924.

Važi od 1. marta 1925.

Utvrđivanje nosača telefonskih postrojenja i vazdušnih linija za električne tramvaje vrši se pomoću čeličnog užeta (ili lančanih organa u obliku poluge) i za obezbeđenje potrebnog napona predviđena je sprava za zatezanje na kraju užeta, koja se kod poznatih izvodjenja sastoji iz dva zavrtnajska vretena i jedne naročito napravljene navrtke, koja ih obuhvata i koja ima dva suprotna uvojka. Ova je sprava za zatezanje, kao i njeni spojnici, komplikovana, njena je izrada skupa i neodgovara potrebi, pošto se nakon posle nekoliko meseci iza rada usled hrdjanja spoljnih delova ne može regulisati, pri čem uvrteni delovi usled prodira vode propadaju, tako da se vretena iz navrtke mogu izvući te je celo utvrđivanje postalo iluzornim.

Predmet pronalaska uklanja sve ove nezgode, sprava je proste konstrukcije, izdržljiva je i može se jeftino fabrikovati. Pri montiranju zatezanje ili popuštanje se vrši pomoću naročite sprave, koja se po završenom radu može ukloniti.

Sprava za zatezanje, po pronalasku, odlikuje se polugama ili pločama, koje se utvrđuju na predmet za utvrđivanje odnosno na kraj užeta, koje se međusobno mogu pomerati u pravcu zatezanja i koje su zavrtnjima učvršćene. One su snabdevena redovima rupa, koje se poklapaju. Kod ovih sprava odstojanje rupa na poluzi utvrđenoj na predmetu za ankerovanje odstupa od odstojanja rupa predviđenih na poluzi utvrđenoj na kraju užeta.

Sprava po pronalasku, odlikuje se dalje orudjem za zatezanje, koje je nezavisno od same sprave, i koje je samo za vreme zatezanja ili popuštanja spojeno s istom. Ovo se orudje sastoji iz članova koji se mogu spajati sa polugama i jedan drugom približavati ili udaljavati kao i iz obrtnog vretena, koji vezuje ove članove.

Nacrt pokazuje jedan primer izvodjenja i pripadajućeg orudja za zatezanje, primenjeni kod telefonskih postrojenja.

Sl. 1 pokazuje spravu za zatezanje u bočnom izgledu.

Sl. 2 uzdužni presek po liniji II-II iz sl. 1, odnosno izgled ozgo.

Sl. 3 uvećani poprečni presek po liniji III-III iz sl. 2 odnosno izgled uz to.

Sl. 4 i 5 pokazuje orudje u izgledu sa strane i ozgo, i

Sl. 6 i 7 poprečni presek po liniji VI-VI odnosno VII-VII iz sl. 4.

Deo sprave, koji leži uz nosač, sastoji se iz ravne poluge B i uzengije A₁, A₂, koje su utvrđene na kraju iste, dok se pak deo koji leži na užetu sastoji iz ravnih ploča ili poluga C₁ C₂, koje obostrano hvataju polugu B. Na krajevima potpuno jednostranih poluga C₁, C₂ kroz predviđene otvore, kao i centralne otvore kotura G₂ postavljenog između poluga C₁, C₂, kroz prsten i kotur G prolazi vreteno H, koje se navrtkom K održava u svom položaju.

U polugama C₁ C₂ na ravnom odstojanju, predviđeni su otvori L₁ odnosno L₂. Odgovarajući otvori L₁ L₂ leži tačno jedan prema drugom.

U poluzi B nalaze se otvori M, čiji je prečnik jednak otvorima L_1 L_2 ali podeono odstojanje otvora M odstupa od istog odstojanja otvora L, (sl. 1 i 2). Usled razlike odstojanja samo jedan otvor L_1 odnos. L_2 će u određenom uzajamnom položaju poluga C_1 C_2 i poluga B pokriti samo jedan otvor M. Pri najmanjem pomeranju poluge B prema poluzi C_1 C_2 poklapaju se druge rupe sa M. Poluga B utvrđuje se u svom postavljenom položaju u odnosu prema polugama C_1 C_2 zavrtnjima N.

Za postavljanje poluge B prema C_1 C_2 , dakle za samo zatezanje služi orudje pokazano u sl. 4—7n koje se sastoji iz poluge ili vretena O i člana P, R sa alkama. Član P napravljen je kao navrtka, koja prolazi kroz deo O_1 poluge O, dok je član B navučen ka kraju poluge O i osiguran navrtkom S navrtenom na nastavku O_2 poluge O a u danom slučaju i spletom protiv aksialnog pomeranja. Hodovi zavrtnja O_1 i O_2 suprotni su.

Alka P_1 člana P uvlači se ozgo u visini otvora T_1 T_2 , izmedju poluga C_1 C_2 i osigurava u svom položaju vretenom T_2 provučenim kroz otvor T_2 . Delovi P_3 P_3 člana P leže na polugama C_1 C_2 . Član R ima dve alke R_1 , R_2 , koje navučene na poluzi B obuhvataju istu u visini otvora V. Vreteno, koje prolazi kroz alku R_1 , otvor V i alku R_2 učvršćuje član R uz polugu B.

Poluga O okreće se na proizvoljan način, n. pr. pomoću krakova V provučenih kroz pojačanje O_3 . Deo R_3 člana R leži na poluzi B.

Orudje za zatezanje odvaja se po završenom zatezanju i udaljuje od sprave.

U početku montaže uzengije A_1 , A_2 mogu se slobodno obrtati utvrđene na kraju poluge B a zavrtnje K, H drže poluge C_1 , C_2 kao i kotura G_1 , G_2 na prstenu F.

U mestu dveju poluga C_1 , C_2 može se, bez promene u suštini pronalaska, upotrebiti jedna jedina poluga a obrtanje vretena kao i spajanje istog za delove sprave vršiti na jedan način, koji odstupa od dosad pokazanog n. pr. pomoću kukastih spojnih elemenata — u mesto jednog vretena mogu se upotrebiti dva točka. Podesnim izborom podeonog odstojanja rupa M odnosno L moguće je, da se zatezanje podešava vrlo precizno. Ako je na pr. broj rupa 9 na određenoj dužini poluga C_1 C_2 a na istom odstojanju

a na istoj dužini poluge B iznosi 10, onda se stupnji zatezanja određuju pomeranjem sa 9/10 odstojanja.

U drugom obliku izvodjenja, koji nije pokazan na nacrtu, odstojanje rupa M i L_1 , L_2 postepeno opada sa u blizini krajeva poluge B i C_1 C_2 t. j. rupe su bliže jedna drugoj postavljene.

Sprava za zatezanje, po pronalasku može se upotrebiti ne samo kod telefonskih nosača i tramvajskih već i za stubove (antene) bežične telegrafije, kod žičnih železnica.

Patentni zahtevi:

1. Sprava za zatezanje, naznačena polugama ili pločama, koje se utvrđuju na predmetu za učvršćavanje odnosno na kraju užete, koje se pomeraju jedna prema drugoj u pravcu zatezanja a koje imaju redove rupa koje se poklapaju, kod kojih se odstojanje rupa poluge utvrđene za predmet za ankerovanje razlikuje od odstojanja rupa na poluzi (polugama utvrđenim na kraju užeta).

2. Sprava po zahtevu 1, naznačena time, što u blizini slobodnih krajeva poluga odstojanja rupa polako opada.

3. Sprava po zahtevu 1, naznačena orudjem za zatezanje, koje je nezavisno od sprave i koje je sa istom spojeno isključivo za vreme zatezenja odnosno popuštanja, i sastoji se iz članova, koji se vezuju za predmet, koji se utvrđuje, odnosno za kraj užeta koji se jedan drugom približuju odnosno jedan od drugog udaljuju i iz jednog obrtnog vretena, koje spaja ove članove.

4. Sprava po zahtevu 1, naznačena time, što je jedan član načinjen kao navrtka (P), koja je za vreme montiranja sa svojom alkom (P_1) uvučena izmedju poluga (C_1 , C_2) i utvrđjena u ovom položaju vretenom, koje prolaze kroz otvore (T_1 T_2) i alku (P_1) dok se drugi kraj sastoji iz omotača (R) koji leži na glatkom kraju vretena (O), čije alke (R_1 , R_2) obuhvataju polugu (B) u visini otvora (U) i utvrđene su zavrtnjima na poluzi.

5. Sprava po zahtevu 1 ili 2, naznačena uzengijama (A_1 A_2) utvrđenim na kraju poluge (B) a koje obuhvataju nosačevu polugu.

6. Sprava po zahtevu 1 ili 2, naznačena koturima (G_1 G_2) koji služe za montiranje kraja užeta i zavrtnjima (K, H) koji drže prsten (F), koture (G_1 , G_2) i poluge (C_1 C_2).

FIG. 1.

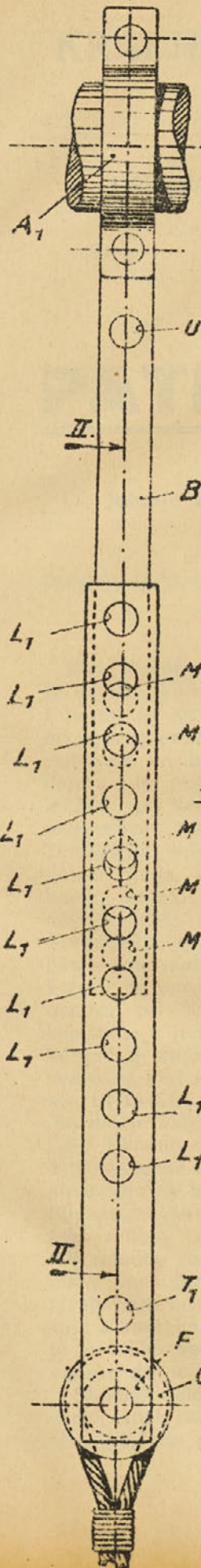

FIG. 2.

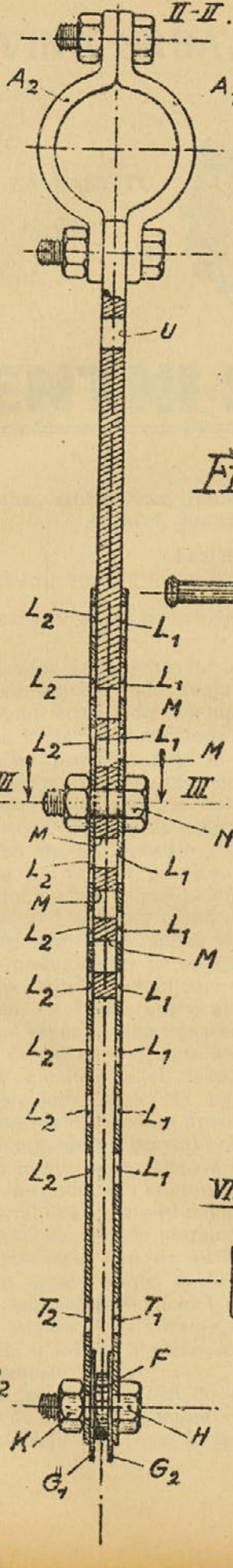

FIG. 4.

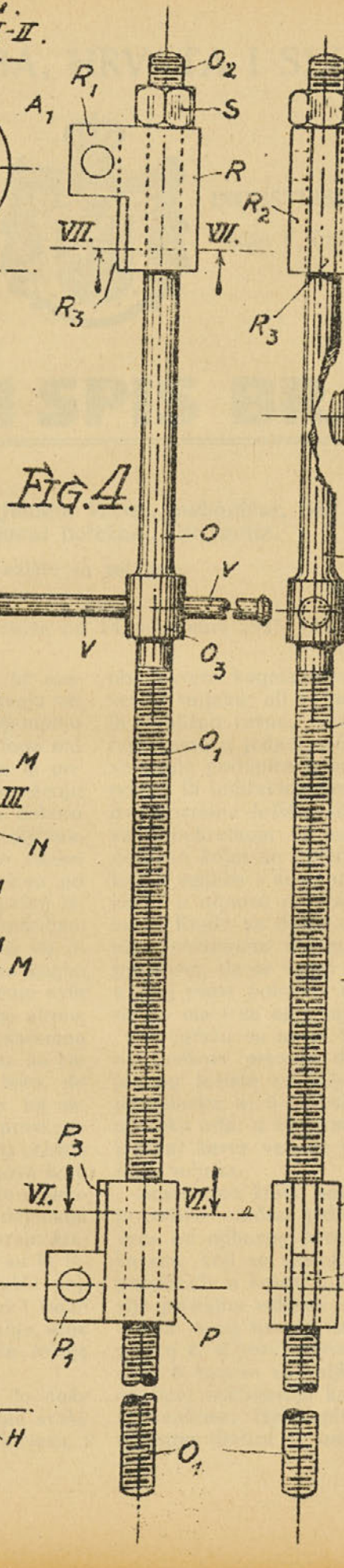

FIG. 5.

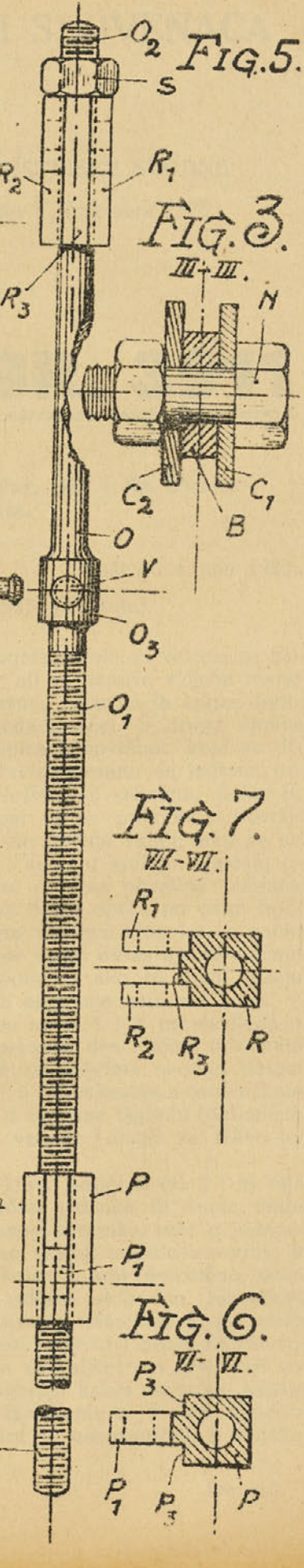

FIG. 3.

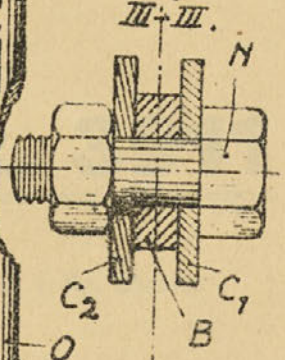

FIG. 7.

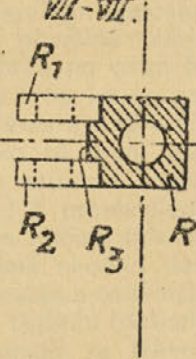

FIG. 6.

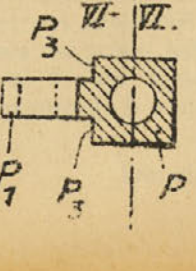

Fig 1

Fig 2

Fig 4

Fig 5

Fig 6

Fig 7

Fig 8

